

Forslaget indeholder således en ganske betydelig begrænsning for så vidt angår arten af den kriminalitet, hvor der kan foretages hemmelig ransagning.

For det fjerde skal visse processuelle betingelser være opfyldte.

Det er således af betydning, at kompetencen til at træffe en sådan afgørelse tilkommer domstolene, jf. retsplejelovens § 799, stk. 1. En sådan domstolsprøvelse vil almindeligvis være forudgående, jf. retsplejelovens § 799, stk. 1, men kan endvidere være efterfølgende, jf. retsplejelovens § 799, stk. 2, jf. § 783, stk. 3. Ved kravet om domstolsprøvelse er der indbygget en væsentlig retssikkerhedsgaranti.

Derudover må det tillægges betydning, at en beslutning om hemmelig ransagning skal begrænses tidsmæssigt, jf. retsplejelovens § 799, stk. 2, jf. § 783, stk. 2.

Det må endvidere tillægges vægt, at der er obligatorisk advokatbeskikkelse for den person, over for hvem indgrebet foretages, jf. retsplejelovens § 799, stk. 2, jf. § 784, og at denne advokat er tillagt vide beføjelser.

Det må i denne forbindelse endvidere indgå i vurderingen, at der vil ske underretning om indgrebet, så snart dette kan ske uden skade for efterforskningen, jf. retsplejelovens § 799, stk. 2, jf. § 788 og lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 5.4.2. (side 23). En person, hos hvem der er foretaget hemmelig ransagning, vil derfor have mulighed for efterfølgende at anfægte lovligheden.

For det femte skal det bemærkes, at retsplejelovens § 799, stk. 1, 2. pkt., som hovedregel undtager personer, der er omfattet af vidneudelukkelses- og vidnefritagelsesreglerne, jf. retsplejelovens § 170 og § 172 (præster, læger, advokater, journalister).

Samlet kan det konkluderes, at der ikke findes noget straffeprocessuelt indgreb i dansk ret, hvor de materielle og processuelle betin-

gelser er så restriktive som efter den foreslåede bestemmelse om hemmelig ransagning.

7. Menneskerettighedsorganerne (Kommissionen, Ministerkomiteen og Domstolen) foretager som udgangspunkt ikke nogen generel eller abstrakt vurdering af, om en medlemsstats retstilstand er forenelig med konventionens krav. Menneskerettighedsorganerne foretager derimod en vurdering af, hvorvidt anvendelsen af en national regel i det enkelte tilfælde indebærer en krænkelse af en af de i konventionen sikrede rettigheder eller friheder.

Afgørelsen af, hvorvidt de ovenfor under punkt 2-4 gennemgåede betingelser er opfyldte, herunder hvorvidt hemmelig ransagning i en sag er »nødvendigt i et demokratisk samfund . . . for at forebygge . . . forbrydelse«, vil derfor bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Den europæiske Menneskerettighedskonvention er en integreret del af dansk ret, og konventionens bestemmelser og konventionsorganernes praksis skal derfor indgå i forbindelse med beslutningen om at foretage hemmelig ransagning. Det vil således i første omgang bero på en konkret vurdering hos de retsanvendende myndigheder, hvad enten dette er politiet eller domstolene, om konventionens krav er opfyldt.

Endelig bemærkes, at ingen af de andre myndigheder og organisationer, herunder domstolene og Advokatrådet, der har været hørt over lovforslaget, har givet udtryk for, at den foreslåede bestemmelse om hemmelig ransagning skulle kunne være i strid med menneskerettighederne.

8. På baggrund af det ovenfor anførte er det Justitsministeriets opfattelse, at lovforslagets bestemmelse om hemmelig ransagning (retsplejelovens § 799) ikke kan anses for uforenelig med artikel 8 i Den europæiske Menneskerettighedskonvention.